

**RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI CENTRUM MEDIACJI
PRZY PAŃSTWOWEJ WYŻSZEJ SZKOLE INFORMATYKI
I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W ŁOMŻY
W ROKU AKADEMICKIM 2019/2020**

1. Informacje ogólne

Zarządzeniem Jego Magnificencji Rektora PWSliP w Łomży - dra hab. Dariusza Surowika, prof. PWSliP Nr 26/2019 z dnia 29 marca 2019 r., wydanym na podstawie § 35 ust. 5 pkt. 9 Statutu PWSliP w Łomży oraz Uchwały Senatu PWSliP w Łomży Nr 66/2018 z dnia 25 października 2018 r., z dniem 1 kwietnia 2019 r. powołano jednostkę ogólnouczelnianą - Centrum Mediacji przy PWSliP, której koordynatorem została dr Marta J. Skrodzka.

Do podstawowych zadań przedmiotowej jednostki należą:

- a) edukacja w praktyce** – w tym m.in. kształcenie studentów na przyszłych mediatorów poprzez zapewnienie im możliwości praktycznego udziału w postępowaniach mediacyjnych (po uzyskaniu wcześniejszej zgody stron postępowania mediacyjnego), a tym samym stworzenie stałych dyżurów mediacyjnych w sądach; oraz udział studentów, jako obserwatorów, w postępowaniach mediacyjnych toczących się w Centrum Mediacji;
- b) rozwój naukowy w zakresie mediacji** – m.in. poprzez prowadzenie badań nad mediacją w Polsce we współpracy z praktykami, organizację i udział we wspólnych wydarzeniach poświęconych problematyce mediacji np. konferencjach, panelach dyskusyjnych, spotkaniach - debatach teoretyczno-praktycznych, czy spotkaniach „okrągłego stołu”;
- c) promocja** mediacji na terenie województwa podlaskiego, a w szczególności w subregionie łomżyńskim;
- d) usługi** w zakresie mediacji polegające m.in. na prowadzeniu: certyfikowanych szkoleń dla mediatorów, przyszłych mediatorów, pracowników przedsiębiorstw, prawników zainteresowanych nabyciem umiejętności z zakresu rozwiązywania sporów i prowadzenia postępowań mediacyjnych; - nowoczesnych i dostosowanych do oczekiwań oraz potrzeb rynku programu studiów podyplomowych z zakresu mediacji dla przyszłych mediatorów sądowych.

Rok akademicki 2019/2020 był zatem pierwszym pełnym okresem funkcjonowania Centrum Mediacji. Pomimo ogólnoświatowej pandemii koronawirusa COVID-19, tymczasowego zamknięcia PWSliP w Łomży, a następnie przewrócenia na Uczelni pracy w systemie zdalnym, także Centrum Mediacji musiało czasowo zawiesić swoją działalność,

a następnie podjąć ją na nowych zasadach dostosowanych do nowych wytycznych ogólnouczelnianych oraz wytycznych GIS, związanych z koniecznością zachowania i przestrzegania określonego reżimu sanitarnego. W związku z tym w okresie od 1 października 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r. Centrum podjęło szereg działań, z których raport przedstawiono poniżej.

2. Działalność dydaktyczno-praktyczna Centrum w okresie od 1 października 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r.:

W celu umożliwienia realizacji działań o charakterze dydaktyczno-praktycznym Centrum kontynuuje współpracę z czterema sądami z okręgu łomżyńskiego, tj.: Sądem Okręgowym w Łomży, Sądem Rejonowym w Łomży, Sądem Rejonowym w Grajewie i Sądem Rejonowym w Zambrowie. Celem podpisanych porozumień jest przede wszystkim:

- a) organizacja dyżurów mediatorów Centrum Mediacji wraz ze studentami PWSliP w Sądzie, podczas których będą prowadzone spotkania informacyjne dla stron postępowań sądowych, chcących wziąć udział w postępowaniu mediacyjnym w Centrum Mediacji;
- b) prowadzenie postępowań mediacyjnych przez stałych mediatorów sądowych wpisanych na listę Prezesa Sądu Okręgowego w Łomży współpracujących z Centrum Mediacji, przy udziale studentów PWSliP, w przypadku wyrażenia przez strony postępowania mediacyjnego zgody na udział osób trzecich i podpisanie przez studentów PWSliP klauzuli poufności;
- c) współorganizacja wydarzeń w ramach corocznego Międzynarodowego Tygodnia Mediacji, polegających m.in. na: symulacji postępowania mediacyjnego, czy zorganizowanie i przeprowadzenie debaty oksfordzkiej itp.

W związku z tym, aby zorganizować i przeprowadzić zaplanowane działania z sądami z subregionu łomżyńskiego w roku akademickim 2019/2020 Centrum nawiązało formalną współpracę z ośmioma mediatorów (będącymi stałymi mediatorami sądowymi), z których pięciu pełniło nieodpłatne dyżury (w systemie naprzemiennym) w: SO w Łomży, SR w Łomży, SR Grajewie i SR w Zambrowie, dwóch zaś w siedzibie Centrum przy PWSliP w Łomży.

Tak zorganizowana współpraca, pomimo pandemii koronawirusa COVID-19, pozwoliła na przeprowadzenie łącznie 46-ciu dyżurów w sądach oraz 22-óch dyżurów w siedzibie Centrum przy PWSliP w Łomży (w okresie od października 2019 r. do marca 2020 r., następnie dyżury zostały zawieszono), w ramach których mediatorzy przeprowadzili 7 spotkań informacyjnych. Do mediatorów Centrum współpracujące z nim sądy skierowały do mediacji 29 spraw. Ponadto do Centrum zgłosiły się strony,

z prośbą o przeprowadzenie mediacji w tzw. trybie pozasądowym w ich sprawie. Ze skierowanych spraw, w 22-óch z nich strony wyraziły zgodę na przeprowadzenie postępowania mediacyjnego (co oznacza, że w 75,8% przypadków przeprowadzono skuteczne mediacje, przy średniej krajowej kształtującej się na poziomie ok. 27% w roku 2018 r. i pierwszej połowie roku 2019¹), a 15-cie z 22-óch postępowań zakończyło się zawarciem ugody (co stanowi 68,18% skuteczności mediacji, biorąc za wskaźnik zawieranie ugód, przy średniej krajowej zawierania ugód w sprawach cywilnych kształtującej się na poziomie ok. 32 - 37% w roku 2018 i w pierwszym półroczu roku 2019²).

Podsumowując przeprowadzone w ramach Centrum postępowania mediacyjne, w ponad 2/3 z nich mediatorzy pomogli stronom wypracować ugodę i zakończyć ich spór polubownie. Także mediacja prowadzona w trybie pozasądowym zakończyła się zawarciem ugody.

Liczby spotkań informacyjnych, postępowań mediacyjnych i ugód prowadzonych w poszczególnych sądach obrazują poniższa tabela.

Tabl. 1: Działalność Centrum Mediacji – dane liczbowe z podziałem na sądy

	SO w Łomży	SR w Łomży	SR w Zambrowie	SR w Grajewie	Mediacje pozasądowe/ dyżury w PWSiIP	Łączna liczba danej aktywności
liczba odbytych dyżurów	18	18	5	5	22	68
liczba spraw, w których mediator przeprowadził spotkanie informacyjne	0	0	0	7	N/D	7
liczba spraw, w których mediator otrzymał skierowanie sprawy do mediacji	6	13	1	9	1	30
liczba spraw, w których mediator przeprowadził mediację	5	9	1	7	1	23
liczba spraw, które zakończyły się zawarciem ugody	3	5	1	6	1	16
średnia długość trwania jednej mediacji	30 dni	30 dni	2,5 godziny	30 dni	1 dzień	

Opracowanie własne przygotowane m.in. w oparciu raporty przekazane przez mediatorów dyżurujących w sądach.

¹ Wydział Statystycznej Informacji Zarządczej, Departament Strategii i Funduszy Europejskich, Ministerstwo Sprawiedliwości, Postępowanie mediacyjne w świetle danych statystycznych, sądy rejonowe i okręgowe w latach 2006-2018 oraz I półroczu 2019 roku, 8 edycja, Warszawa 2019, s.3.

² *Ibidem.*

Tabl. 2: Działalność Centrum Mediacji – dane liczbowe z podziałem na kategorie spraw skierowanych do mediatorów Centrum Mediacji i informacja o przeprowadzonych mediacjach w poszczególnych kategoriach spraw

	SO w Łomży	SR w Łomży	SR w Zambrowie	SR w Grajewie	Mediacje pozasądowe
Sprawy rozwodowe	4 (w 3. przepr. med.)	N/D	N/D	N/D	0
Sprawy cywilne inne niż rozwodowe i rodzinne (oznaczone sygn. akt C, Ns)	2 (w 1. przepr. med.)	4 (w 2. przepr. med.)	1 (w 1. przepr. med.)	0	0
Sprawy z zakresu prawa rodzinnego – alimenty, władza rodzicielska (oznaczone sygn. akt Nsm, RC)	0	4 (w 3. przepr. med.)	0	9 (w 7. przepr. med.)	1 (w 1 przepr. med.)
Sprawy nieletnich oznaczone sygn. akt Nkd)	0	2 (w 2. przepr. med.)	0	0	0
Sprawy z zakresu prawa pracy (oznaczone sygn. akt P)	0	0	0	0	0
Sprawy gospodarcze (oznaczone sygn. akt GC)	0	2 (w 1. przepr. med.)	0	0	0
Sprawy karne (oznaczone sygn. akt K)	0	1 (w 1. przepr. med.)	0	0	0

Opracowanie własne przygotowane m.in. w oparciu raporty przekazane przez mediatorów dyżurujących w sądach.

Kolejnym z założeń Centrum jest zapewnienie studentom PWSiP możliwości zdobycia wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych w zakresie mediacji, w formie dodatkowego, nieodpłatnego, adresowanego do wszystkich zainteresowanych takim szkoleniem studentów Uczelni, realizowanym w II semestrze roku akademickiego 2019/2020. Niestety ze względu na dużą interaktywność spotkań (m.in. symulacje mediacji), wymagającą bezpośredniego kontaktu osobistego, w zaistniałej sytuacji pandemii koronawirusa COVID-19 wskazana aktywność nie mogła zostać podjęta w przewidzianej dotychczas formule. Jednak w roku akademickim 2020/2021 planowane jest zmodyfikowanie programu szkolenia i dostosowanie go do ewentualnych obostrzeń sanitarnych tak sprawdzić możliwość przeprowadzenia go w systemie nauczania zdanego.

3. Działalność naukowa i promocyjna Centrum w okresie od 1 października 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r.:

Zarówno w ramach działalności naukowej, jak i promocyjnej w zakresie mediacji dwóch mediatorów Centrum oraz dziewięciu studentów wolontariuszy zaplanowało,

zorganizowało i przeprowadziło działania w postaci: dwóch symulacji mediacji, debaty oksfordzkiej oraz wystąpienia poświęconego mediacji, w ramach Międzynarodowego Tygodnia Mediacji, który odbył się w dniach 14-18 października 2019 r. Wskazane działania zostały przeprowadzone w sądach współpracujących z Centrum oraz na terenie PWSliP w Łomży, a relacje z wydarzeń transmitowane były m.in. w TV Narew, TVP Białystok, czy na stronie internetowej mylomza.pl.

Ponadto mediatorzy Centrum we współpracy z Katedrą Nauk Prawnych na WNSiH i kołem naukowym - Akademickie Forum Samorządowe, zaplanowali, zorganizowali i przeprowadzili w dniu 6 marca 2020 r. konkurs poświęcony mediacji pt. „Mediacja? Zdecydowanie Tak!”. Konkurs promujący ideę mediacji, adresowany był do uczniów szkół średnich i studentów z całej Polski. Wzięło w nim udział kilkudziesięciu uczniów i studentów, a relacja z jego przebiegu pojawiła się w regionalnych mediach.

Działalność naukowa Centrum związana jest również z: wydaniem w ogólnopolskim czasopiśmie naukowym *Palestra* (11/12/2019), artykułu autorstwa M. J. Skrodzkiej i A. Zemke-Góreckiej, pt.: „Instytucja mediacji w polskim porządku prawnym - jej rozwój i przyszłość w sporach z zakresu prawa cywilnego”; kontynuacją badań poświęconych mediacji w nauczaniu klinicznym, których częściowe wyniki zostały zaprezentowane przez dr Martę Janinę Skrodzką podczas międzynarodowej konferencji: *Xth Global Alliance for Justice Education Worldwide Conference* pt. “*The Inspiration and Diversity of Justice Education*” zorganizowanej w dniach 4-10 grudnia 2019 r. przez Wydział Prawa Uniwersytetu w Bandung w Indonezji w ramach wystąpienia nt.: „*Justice education through promotion of the idea of pro bono work and supporting the system of primary legal assistance & citizens’ advice in Poland*” oraz współpracą z Naczelną Radą Adwokacką i przeprowadzeniem serii szkoleń z zakresu mediacji dla adwokatów w wybranych okręgowych radach adwokackich.

4. Plany działalności Centrum na kolejne lata:

W związku ze stosunkowo krótkim okresem działalności Centrum, a także zaistniałą ogólnościową sytuacją związaną z rozprzestrzenianiem się koronawirusa COVID-19, w kolejnych latach planowane jest:

a) podjęcie dalszych działań mających na celu polepszenie oferty edukacyjno-praktycznej opartej na współpracy z sądami regionu łomżyńskiego skierowanej do studentów PWSliP i dostosowanej do aktualnie obowiązujących obostrzeń sanitarnych, w tym m.in. opracowanie programu interaktywnego szkolenia, które będzie mogło zostać przeprowadzone online;

- b) kontynuowanie sformalizowanej współpracy z mediatorami oraz dalszy stopniowy wzrost liczby prowadzonych postępowań mediacyjnych;
- c) kontynuowanie działań promocyjnych polegających m.in. na: dopracowaniu istniejącej strony internetowej Centrum; opracowaniu materiałów promocyjnych; formalnym sfinalizowaniu przekazania praw autorskich do zaprojektowanego logotypu Centrum i systemu identyfikacji wizualnej; nawiązaniu współpracy z samorządem gospodarczym; rozwijaniu współpracy z sądami, poprzez zaproponowanie modyfikacji prowadzonych dotąd dyżurów w sądach – ze względu na ogólnoświatową pandemię COVID-19 wprowadzenie zamiast dyżurów w sądach, stałych dyżurów mediatorów (2 x w tygodniu) w siedzibie Centrum na terenie PWSiIP;
- d) jak również rozwój naukowy w zakresie mediacji, czy opracowanie oferty usługowej poprzez wprowadzenie certyfikowanych szkoleń/studiów podyplomowych dla mediatorów, przyszłych mediatorów, pracowników przedsiębiorstw, prawników zainteresowanych nabyciem umiejętności z zakresu rozwiązywania sporów i prowadzenia postępowań mediacyjnych.

dr Marta Janina Skrodzka
Koordynator Centrum Mediacji przy PWSiIP w Łomży

Łomża, 5.9.2020 r.